

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

Halk Sağlığı Haftamız Kutlu Olsun!

Sağlığımız, Ortak Sorumluluğumuz

Toplum sağlığında her şey yolunda gidiyorsa, bunun arkasında çoğu zaman görünmeyen ama başarıyla yürütülen halk sağlığı hizmetleri vardır. İçtiğimiz suyun güvenli olması, bir salgının büyümeden durdurulması, bir çocuğun aşı takviminin tamamlanması, bir mahallenin temiz havaya ve yürünebilir sokaklara kavuşması; bunların hiçbirisi kendiliğinden olmaz. Her biri, yıllara yayılan bilimsel emeğin, saha çalışmasının ve kararlılığın ürünüdür. Bu hafta, o emeği görünür kılmak ve önümüzdeki gündemi birlikte konuşmak için önemli bir vesile.

Halk sağlığında bugün öne çıkan başlıklara baktığımızda:

İklim krizi artık bir sağlık krizidir.

Uzayan sıcak hava dalgaları, orman yangınları, sel ve kuraklık; kalp-damar ve solunum hastalıklarından anne-çocuk sağlığına, ruh sağlığından gıda güvencesine kadar geniş bir alanda sağlık yükü oluşturuyor. Değişen iklim koşulları, vektör kaynaklı hastalıkların görülme sıklığını ve coğrafi dağılımını da etkiliyor. Sağlık sistemlerinin iklime dayanıklılığı ve karbon ayak izi artık teknik bir ayrıntı değil, temel bir planlama başlığı.

Ruh sağlığı, özellikle çocuklarda ve gençlerde, önleyici yaklaşım bekliyor.

Çocuk ve gençlerde ruh sağlığı sorunları, dijital ortamların etkisi, akran zorbalığı ve genç yaşta bağımlılıklar; yalnızca klinik hizmet kapasitesiyle çözülemeyecek bir tabloya işaret ediyor. Okul temelli programlar, sosyal destek ağları, erken müdahale ve damgalamayla mücadele önümüzdeki dönemin öncelikleri arasında.

Sağlığın ticari belirleyicileri gündemin merkezine yerleşti.

Tütün ve yeni tütün ürünleri, alkol, ultra işlenmiş gıdalar ve çocuklara yönelik pazarlama; yalnızca bireysel tercih meselesi olarak ele alınamayacak, kamusal düzenleme gerektiren alanlardır. Vergilendirme, etiketleme, reklam kısıtlamaları ve çıkar çatışmalarının önlenmesi bu mücadelenin temel araçları arasında.

Sağlık insan gücü, sistemin en kırılgan halkalarından biridir.

Artan iş yükü, tükenmişlik, çalışma koşullarındaki güçlükler ve halk sağlığı uzmanlarının karar alma süreçlerindeki konumunun güçlendirilmesi gereksinimi

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

önemli sorunlarımız arasında. Nitelikli ve güçlü bir halk sağlığı iş gücü olmadan hiçbir politika sahada etkili ve sürdürülebilir biçimde hayat bulamaz.

Aşılama ve bulaşıcı hastalıklarda kazanımlar korunmayı bekliyor.

Aşıyla önlenabilir hastalıkların yeniden gündeme gelmesi, aşı tereddüdü ve bilgi kirliliğinin somut sonuçlarını gösteriyor. Antimikrobiyal direnç ise sessiz ama giderek büyüyen bir tehdit olarak önemini koruyor.

Dijitalleşme ve yapay zekâ, fırsat kadar sorumluluk getiriyor.

Sağlık verilerinin etkin kullanımı süreyansı ve araştırmayı güçlendirebilir. Ancak veri mahremiyeti, algoritmik önyargı, etik sorumluluk ve dijital eşitsizlik gözetilmediğinde dijital dönüşüm mevcut sağlık eşitsizliklerini derinleştirme riski taşıyor.

Bütün bu başlıkların kesiştiği temel nokta ise sağlıkta eşitsizliktir.

Aynı kentte, birbirine yalnızca birkaç kilometre uzaklıktaki yerleşimlerde bile sağlık göstergeleri ve yaşam beklentisi farklılaşabiliyor. Bu farklılıklar yalnızca tıbbi nedenlerle değil; gelir, eğitim, çalışma ve yaşam koşulları, çevresel etkenler ve sağlık hizmetlerine erişim gibi sağlığın belirleyicileriyle şekilleniyor. Halk sağlığının asıl işi de burada başlıyor.

Bu hafta, toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek için sahada ve akademide çalışan bütün meslektaşlarımızı içtenlikle selamlıyoruz. Bilimsel kanıt üretmeye, savunuculuğa ve toplumun sağlık hakkını korumaya devam edeceğiz.

Halk Sağlığı Haftamız kutlu olsun.

HASUDER Yönetim Kurulu